

Громадська організація
*«Київська наукова організація
педагогіки та психології»*

ЗБІРНИК
ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
16 лютого 2013 р.

Київ
2013

Таким чином, спілкування дітей із ЗПР з дорослими знаходиться на більш низькому рівні розвитку, ніж у їхніх нормально розвиваються однолітків. У дітей з ЗПР, незважаючи на вкрай низькі середні показники, які також свідчать про знижену потреби в спілкуванні, зберігається поступальний характер розвитку діяльності спілкування від нижчих форм до вищих. Спілкування дітей із ЗПР один з одним теж відрізняється цілим рядом особливостей від спілкування їх однолітків що нормально розвиваються. Спілкування з однолітками у дітей із ЗПР носить епізодичний характер. Більшість дітей воліє грати поодиночі. У тих випадках, коли діти грають удвох, їх дії часто носять неузгоджений характер. Сюжетно-рольову гру дошкільнят з ЗПР можна визначити швидше як гру «поруч», ніж як спільну діяльність. Спілкування з приводу гри спостерігається в одиничних випадках.

Література:

1. Жуков, Ю.М., Петровская, Л.А., Растяжников, П.В. Диагностика и развитие компетентности в общении. / Ю.М. Жуков, Л.А. Петровская, П.В. Растяжников. Киров, 2001.
2. Лисина, М.И. Общение, личность и психика ребенка / под ред. А.Г. Рузской. М.: Институт практической психологии, 1997.
3. Лубовский, В.И., Переслени, Л.И. Дети с задержкой психического развития / В.И. Лубовский, Л.И. Переслени, - М.: Просвещение, 2003.
4. Маркова, А.К. Психология усвоения языка как средства общения / А.К. Маркова. М.: Просвещение, 2004. С.
5. Никишина, В.Б. Практическая психология в работе с детьми с ЗПР / В.Б. Никишина. М. Сфера, 2003.
6. Певзнер, М.С. Клиническая характеристика детей с задержкой психического развития / М.С. Певзнер // Дефектология. 2000. № 3.

НАПРЯМ 4. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Вовчаша Н.Я.
к.пед.н., доцент
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна

ВАЖЛИВІСТЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ)

Основним чинником у здобутті якісної освіти є досконала мовна політика нашої держави. Адже, розвиток міжнародних зв'язків України із країнами близького та дальнього зарубіжжя у галузях економіки, господарства, культури, науки і техніки зумовлює соціальне замовлення суспільства на підготовку кваліфікованих фахівців, які повинні володіти навичками та вміннями професійного іншомовного спілкування у всіх сферах діяльності. Проте, як показує досвід володіння іноземною мовою за професійним спрямуванням не є так просто. Мова стає необхідною не тільки як ключ до здобуття спеціальності, а й для розширення власного світогляду, саморозвитку і творчості [2].

Тому, на сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні велику приділяють питанню вивчення іноземної мови, а саме, іноземної мови професійного спрямування, оскільки великий наголос робиться на підготовці конкурентоздатні кадрів, які б могли гідно представляти нашу державу на світовому рівні.

Проте, володіння іноземною мовою є достатньо складним багатоаспектним процесом, який включає комплекс особистісних та соціальних особливостей, які спрямовані як на розвиток особистості, так і на формування мовної компетенції. Успіх навчання та відношення студента / курсанта до дисципліни у великій мірі залежить від того, наскільки цікаво та емоційно педагог проводить практичне заняття по оволодінню іншомовним спілкуванням. Очевидним мотиваційним фактором процесу навчання іноземної мови є можливість живого спілкування з представниками різних культур, націй, народів.

Яскравим прикладом цього є, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, постійно проводяться міжнародні навчання, оскільки програма розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу дає можливість студентам та викладачам брати участь у різних міжнародних тренінгах, конференціях, семінарах.

Щорічно викладачі та студенти вищих технічних шкіл України, таких як Львівський державний університет безпеки життєдіяльності (м. Львів), Національного університету цивільного захисту України (м. Харків); Академія пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (м. Черкаси) обмінюються досвідом та знаннями з представниками підрозділів Польщі, Білорусії, Естонії, Латвії, Литви, Німеччини, Румунії під час спільних міжнародних навчань у сфері безпеки людини.

Практично щороку навесні Головна Пожежна Школа (м. Варшава, Польща) організовує міжнародні навчання в Піонках, де кожна група представників з різних держав обмінюється знаннями та досвідом, які складаються із чотирьох блоків: рятувальні та евакуаційні роботи, хімічний та екологічний порятунок, управління роботою рятувальників, а також робота штабу.

Варто пригадати також, що представники Головної Пожежної Школи у рамках проєкту PPRD EAST (Відповідальність, Готовність та Реагування на природні та техногенні катастрофи) Східного партнерства провели ряд семінарів для учасників країн Азербайджану, Вірменії, Білорусії, Молдови та України. Як ми бачимо, сучасне суспільство висуває нові вимоги до професійної підготовки фахівців, оскільки їм потрібно використовувати не тільки глибокі професійні знання і вміння їх гнучко застосовувати, але й готовність вирішення професійних задач в умовах іншомовної комунікації.

На ефективність навчання іноземної мови впливають багато факторів: мотивація, придатність тем, корисні мовленнєві структури, технічні засоби, допомога та заохочення студентам, індивідуальний підхід, власна гідність. Оскільки вивчення іноземної мови за професій-

ним спрямуванням це — складна, постійна праця, яка розрахована на довгі роки. Успіху можна досягти лише в результаті цілеспрямованих зусиль та великої працелюбності.

Варто зазначити, що мотивація є найбільш безперечним і вивченим фактором успішності вивчення в цілому і вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням. Вона є пусковим механізмом будь-якої діяльності, чи то праця, спілкування чи пізнання. Іноземна мова представляє собою не просто «ще одну дисципліну навчальної програми» — це нова система мислення. Без серйозного бажання таку задачу не вирішити.

Велике значення має також те, що викладач повинен знайти для кожного студента / курсанта добрі слова, похвалити, коли він на те заслугоує. Це підтримує інтерес до практичного заняття, створює хорошу атмосферу в аудиторії, де б студент / курсант міг почуватися вільно та комфортно, вміння стимулювати його інтереси, розвивати бажання до практичного вживання іноземної мови.

Таким чином, запорукою успішної роботи зі студентами та курсантами є індивідуальний підхід. Здається, таке правило давно відоме. Не варто обмежуватися однією методикою і використовувати її на заняттях з усіма студентами та курсантами. Набагато ефективніше обговорити зі студентом / курсантом (на першому занятті) його особливості сприйняття інформації та навчання. Адже, комусь найкраще сприймати інформацію візуально, іншим — на слух. Звідси й посилення відповідальності викладача за рівень знань.

Якісна мовна підготовка студентів / курсантів не можлива без використання сучасних освітніх технологій це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проєктна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта).

Не менш важливим є те, викладач повинен так укласти робочу програму, де б були виховані міжпредметні зв'язки. Тобто, включаючи в заняття цікаві завдання, рольові ігри фахового спрямування за допомогою яких ми підсилюємо пізнавальний інтерес студентів / курсантів, забезпечуємо комунікативну та естетичну мотивацію на практичних заняттях. На думку приходять слова Тетяни Грабко, вчительки англійської мови [1]:

«*Це неможливо*», — сказала Причина;

«*Це безрозсудно*», — зауважив Досвід;

«*Це марно*», — відрізала Гордість;

«*Спробуй*», — прошепотіла Мрія

Підсумовуючи вище казане, вивчаючи мову за професійним спрямуванням, ми не тільки можемо спілкуватися з друзями та колегами із близького та дальнього зарубіжжя, а також розширювати власну мовну картину всесвіту. Проте, це не є легким завданням, бо вільне спілкування іноземною мовою має бути підкріплене постійною практикою.

Література:

1. Грабко Т. А. — ДніпроWiki wiki.mooodle.dp.ua/.../Грабко_Тетяна_Ана...
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Рада з питань співпраці в галузі культури, Комітет з освіти, Відділ сучасних мов, Страсбург. — Київ: Ленвіт, 2003. — 262 с.

Ворник М.М.
аспірант,

викладач кафедри іноземних мов

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
м. Хмельницький, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З АСОЦІАЛЬНИМИ СІМ'ЯМИ

Сучасні тенденції розвитку педагогічної освіти передбачають міжнародну інтеграцію в оновленні цілей та змісту підготовки майбутніх фахівців у вищих педагогічних навчальних закладах. На сьогодні, метою державної політики щодо розвитку освіти є визначення необхідних умов підготовки та становлення творчої особистості вчителя, з метою його подальшої самореалізації та навчання підростаючого покоління, з ціллію розвитку держави, як складової

європейської спільноти. Розглядаючи проблему професійно-педагогічної підготовки, зазначимо, що вона знайшла своє відображення у працях українських та зарубіжних науковців, та є актуальною у педагогіці вищої школи. Так, теоретичні засади професійно-педагогічної підготовки, обґрунтовані класиками педагогічної науки (М.Стецьмаховичем, В.Сухомлинським, А.Макаренком, Г.Сковородою, К.Ушинським та ін.); базову основу поняття та методологічні підходи, визначено (О.Абдуліною, А.Алексюк, Е.Бондаревською, І.Зязюном, Н.Кузьміною, Ю.Сенько, В.Сластьоніним, В.Шаховим, О.Щербаковим), які розглядають її, у різних контекстах з позиції педагогічної науки вищої школи. З метою обґрунтування поняття "підготовки вчителя початкових класів до соціально-педагогічної роботи з асоціальними сім'ями", необхідно проаналізувати базові поняття "професійна освіта", "професійно-педагогічна підготовка вчителя", "готовність вчителя до здійснення педагогічної діяльності", "соціально-педагогічна робота з асоціальними сім'ями". Тому, доцільно розглянути різні наукові підходи до процесу професійної педагогічної підготовки та професійної освіти студентів вищих навчальних закладів. З точки зору педагогіки, професійна підготовка полягає в отриманні особистістю професійної освіти, тобто формуванні у неї необхідних професійних якостей фахівця, засвоєнні достатніх знань, умінь та практичних навичок, для успішного здійснення професійної діяльності. З позиції психології, професійну підготовку тлумачать, як засіб підвищення особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих та професійних здібностей, які базуються на засвоєнні наукових та професійних знань, умінь та навичок. Професійну освіту, в свою чергу, визначають як "соціально й педагогічно орієнтований процес трудової соціалізації особистості, що забезпечує орієнтацію й адаптацію у світі професій, оволодіння конкретною спеціальністю і рівнем кваліфікації, неперервне зростання компетентності, майстерності й розвиток здібностей у різних галузях людської діяльності. Професійна освіта створює умови для професійного становлення, розвитку й самореалізації особистості, сприяє досягненню гуманних і демократичних цілей суспільства" [11, 223]. Ми цілком погоджуємося з поданим визначенням професійної освіти, яку науковці розглядають, як "сукупність знань, умінь і навичок, оволодіння якими дає змогу працювати спеціалістом вищої, середньої кваліфікації", а зміст професійної освіти "містить поглиблене ознайомлення з науковими основами й технологією обраного виду праці; прищеплення спеціальних практичних навичок і умінь; формування психологічних і моральних якостей особистості, важливих для роботи у певній сфері людської діяльності" [6, 202]. Чітко розмежовує поняття "професійна підготовка" та "професійна освіта" Ю.В.Сенько, який "професійну підготовку" тлумачить як процес, кінцевим результатом якого є готовність педагога до фахового здійснення професійної педагогічної діяльності, а "професійну освіту" — як засіб формування професійної компетентності фахівця [12, 36].

Підсумовуючи визначення, ми дійшли висновку, що професійна освіта — це спосіб формування професійних знань, умінь та навичок в ході теоретичної та практичної підготовки фахівця, це спосіб самовдосконалення та підвищення професійного рівня фахівця, та є актуальною під час професійної педагогічної діяльності. Цікавим є визначення О.Пехоти та А.Старєвої, які професійно-педагогічну підготовку вчителя розглядають, як "об'єктивно існуючий процес навчання (викладання та учіння), засвоєння майбутнім педагогом професійних загальнопедагогічних і методичних знань, вироблення відповідних умінь і навичок студента в ході педагогічної практики; формування у нього потреб самоосвіти, самовдосконалення і самореалізації; досягнення з цієї метою єдності педагогічної теорії і практики, фундаментальності та мобільності, науковості й культуровідповідності професійних знань" [4, 17]. Автори наголошують на важливості єдності педагогічної теорії та практики у професійній підготовці педагогів, опанування фаховими знаннями та вироблення умінь та навичок у процесі підготовки, а також створення мотивацій для подальшого саморозвитку, самовдосконалення та самореалізації, становлення майбутнього фахівця суб'єктом культури. Зазначені аспекти професійної підготовки цілеспрямовано впливають на підготовку майбутнього вчителя до професійної педагогічної діяльності, до виховної діяльності, а також є невід'ємною та достатньо важливою складовою підготовки майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної роботи.

Провідними напрямками підвищення якості підготовки майбутніх учителів, є створення комплексного нового змісту педагогічних дисциплін та практики, застосування сучасних форм та методів, які забезпечать формування системи педагогічних знань, умінь та навичок, розробки цілісного програмно-методичного забезпечення професійної педагогічної підготовки, встановлення міжпредметних зв'язків із суміжними науками, застосування творчих підходів у педагогічній діяльності [10]. Л.Хомич акцентує увагу на тому, що якість професійної педагогічної підготовки залежить від ступеня її відповідності соціальному замовленню [7]. Ми зауважимо, що професійна підготовка майбутніх педагогів досягне нового рівня,